Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–29 taloussuunnitelman hyväksyminen, Kv
Kunnanhallitus 09.11.2026
363/02.02.02/2026

Valmistelija	Vs. talousjohtaja Sirpa Roos, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy kunnanhallituksen ehdotuksen vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2028-29 taloussuunnitelmaksi. 2 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	<Aloita käsittelyn kuvaus tästä>
Päätös	
Selostus	Valtuustoryhmät ovat esittäneet kunnanjohtajan talousarvioesitykseen liittyviä kysymyksiä, joihin annettiin viranhaltijoiden vastaukset 13.10.2026. Valtuustoryhmien jäsenistä muodostuva talousarvion neuvottelutoimikunta kokoontui käsittelemään talousarviota 26. ja 27.10.2026. Neuvotteluissa käsiteltiin valtuustoryhmien esittämiä muutosehdotuksia ja hyväksyttyjen muutosten sekä viranhaltijoiden tekemien muutosten pohjalta on muodostunut kunnanhallituksen ehdotus kunnanvaltuustolle vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2028–29 taloussuunnitelmaksi. Talousarvion neuvottelutoimikunnan sekä viranhaltijoiden ehdottamat muutokset kunnanjohtajan talousarvioesitykseen ovat oheismateriaalina. Suurimmat euromääräiset muutokset koskivat suomen- ja ruotsinkielisen kasvatus- ja koululautakuntien osalta varhaiskasvatuksen toimintakatteen pitämistä vuoden 2026 tasolla. Muutos parantaa toimintakatetta noin 700 000 eurolla kunnanjohtajan esitykseen verrattuna. Kirkkonummen veden henkilöstömäärään vähennettiin 1 HTV, jonka euromääräinen vaikutus on noin 35 000 euroa. Talousarvioesitystä on täsmennetty vuodelle 2027 tiedossa olevilla talouteen vaikuttavilla muutoksilla: KEVAn tasausmaksun pieneneminen 0,9 M€, HSLn kuntaosuuden kasvaa 0,7M€, valmistavan opetuksen valtionosuuden pienenee 0,755 M€. Investointiohjelmaan esitetään seuraavat muutokset: • Kunnantalon keskeisten kokous- ja neuvottelutilojen kokous-, esitys- ja AV-tekniikan uudistamiseen sekä kalustamiseen varattua määrärahaa vähennetään 50 prosenttia eli 75 000 euroa. • Linlon pysäköintialueen toteuttamisesta luovutaan, mutta esteetön reitti säilytetään suunnitelmassa. Muutos vähentää investointimenoja 85 000 euroa.

- Syväjärven pukutilan rakentamiseen tarkoitettu 250 000 euron määräraha siirretään vuodelle 2027. Samalla kioskirakennukseen varattu 300 000 euron määräraha poistetaan.
- Veikkolan kirjaston suunnitteluun varattu 200 000 euron määräraha poistetaan.
- Rovastinpuiston määräraha alennetaan 1,7 miljoonaan euroon.
- Kukkivien puiden puiston toteuttamista siirretään vuodella eteenpäin.

Talousarvioneuvotteluissa on esitetty, että kaikille mitattaville tavoitteille määritellään lähtötaso ja tavoitetaso. Tiukan aikataulun vuoksi, niitä ei ole kirjattu puuttuvilta osin vuoden 2027 talousarvioon vaan mittarit sekä niiden lähtö- ja tavoitetasot määritellään strategisille tavoitteille kuntastrategian päivittämisen yhteydessä.

Viranhaltijat ovat tehneet talousarvioneuvottelujen tuloksen mukaisia tekstimuutoksia.

Neuvottelutulokseen sitoutuivat kokoomuksen, RKP:n, perussuomalaisten, keskustan ja Pro Kirkkonummen valtuustoryhmät. Neuvottelutulokseen eivät sitoutuneet SDP:n, Vihreiden, Vasemmistoliiton eikä Kristillisdemokraattien valtuustoryhmät.

Tarkastuslautakunnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029 käsitellään tarkastuslautakunnan ylimääräisessä teams-kokouksessa 9.11.2026 klo 16.00. Se sisältyy kuitenkin liitteenä olevaan talousarvioesitykseen.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 05.10.2026 § 272

Valmistelija

kunnanjohtaja Virpi Sailas
vs. talousjohtaja Sirpa Roos
sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen
kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen
hallintojohtaja Jaana Suihkonen
vt. henkilöstöjohtaja Aleksandra Särkelä
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää

1
merkitä tiedokseen kunnanjohtajan talousarvioehdotuksen, johon kunnanjohtaja voi tehdä tarvittavia tarkennuksia.

2
käsitellä talousarvioesitystä seuraavan kerran 9.11.2026.

Käsittely

Esityslistan tämä asia käsiteltiin esityslistan pykälän 268 jälkeen.

Kunnanjohtaja Virpi Sailas ja vs. talousjohtaja Sirpa Roos esittelivät asiaa.

Kunnanvaltuuston jäsenillä oli mahdollisuus osallistua vuoden 2027 talousarvion esittelyyn ja osallistuivat teamsin välityksellä klo 18.04 – 18.40.

Seuraavat valtuutetut osallistuivat teamsin välityksellä:
Anna Aintila, Jani Ekman, Miika Engström, Minna Enqvist, Johanna Fleming, Marjut Frantsi-Lankia, Anneli Granström, Timo Haapaniemi, Hans Hedberg, Miisa Jeremejew, Matti Kaurila, Noora Kettunen, Jukka Lahti, Viveca Lahti, Lauri Lavanti, Maiju Kiukas, Marko Kari, Minna Hakapää, Edla Niemi, Noora Piili, Maarit Orko, Sami Ragnell, Sofia Björkroth ja Tero Suominen. Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen osallistui myös teamsin välityksellä tämän pykälän ajaksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Talousarviossa määritellään Kirkkonummen kunnan menot ja tulot sekä tavoitteet seuraavalle vuodelle. Talousarvio sisältää myös kunnan investoinnit. Talousarvion lähtökohtana on kunnan hyväksytty kuntastrategia. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi.

Kunnan talousarvion valmistelu on käynnistynyt keväällä kunnan toimialojen muutostarpeilla. Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 25.5.2026 talousarvion kehysesityksen, jossa annettiin lisäsäästövelvoite. Kirkkonummen kunnan lautakunnat käsittelivät talousarviota syys-lokakuussa 2026. Lautakuntien ehdotusten pohjalta kunnanjohtaja on valmistellut talousarvioehdotuksen, joka julkaistaan 5.10.2026. Talousarvioehdotus etenee ensin kunnanhallituksen käsiteltäväksi 9.11.2026. Valtuusto hyväksyy talousarvion 2027 ja samalla taloussuunnitelman 2028–2029 kokouksessaan 16.11.2026. Samassa kokouksessa hyväksytään kunnan veroprosentit. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksytään kunnanhallituksessa 23.11.2026. Hyväksytty talousarvioesitys viedään toimielimiin tiedoksi viimeistään 30.1.2027.

Taloussuunnitelmassa esitetään kunnan toimintojen kehittämistavoitteet ja selvitetään, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja valtuutetuille raportoidaan tilanteesta osavuosikatsauksissa.

Taloudellinen tilanne
Kirkkonummen kunnan taloudellinen perusta on edelleen vakaa, mutta talouden liikkumavara on pienentynyt. Vuoden 2025 tilinpäätös oli noin 0,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 tilinpäätösennusteen mukaan tilikauden ylijäämäksi muodostuu noin 0,02 miljoonaa euroa. Ennustetta ovat heikentäneet erityisesti verotulojen arvioitua vaimeampi kehitys, työttömyysmenojen kasvu, poistojen lisääntyminen ja Kalmerin

purkaminen. HSL:n kuntaosuuden pienentyminen puolestaan parantaa vuoden 2026 tulosta.

Vuoden 2027 kuntatalouden näkymät ovat haastavat. Kuntien toimintakulut kasvavat palkkaratkaisujen, palvelujen hintojen ja lakisääteisten velvoitteiden vuoksi samalla, kun verotulojen kehitykseen liittyy epävarmuutta. Valtionosuuksiin kohdistuvat vähennykset kaventavat osaltaan kuntien mahdollisuuksia rahoittaa palvelujaan. Kirkkonummen valtionosuuksien arvioidaan pysyvän lähivuosina suunnilleen nykyisellä tasolla, mutta mahdollinen valtionosuusjärjestelmän uudistus voi vaikuttaa tulevien vuosien rahoitukseen alentavasti.

Työllisyyden heikko kehitys vaikuttaa kunnan talouteen sekä hidastamalla ansiotulojen kasvua että kasvattamalla kunnan rahoitusvastuuta työttömyysturvasta. Elokuun 2026 lopussa Kirkkonummen työttömyysaste oli 10,3 prosenttia ja työttömiä työnhakijoita oli 2 256. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli kasvanut 1 146 henkilöön. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen varataan vuonna 2027 noin 5,3 miljoonaa euroa, mikä on miljoona euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Rahoituskulujen kasvu on yksi suunnittelukauden merkittävimmistä riskeistä. Kunnalla erääntyy lähivuosina edullisia kertalyhenteisiä lainoja, ja uuden lainarahoituksen korkotason arvioidaan olevan yli kolme prosenttia. Samanaikaisesti korkea investointitaso lisää lainanottotarvetta. Vuoden 2027 talousarviossa rahoitustuottojen ja -kulujen nettomenoksi arvioidaan noin 5,6 miljoonaa euroa.

Kunnan väestömääräksi arvioidaan vuonna 2027 noin 42 168 asukasta. Väestön kasvu perustuu aikaisempaa vahvemmin muuttovoittoon. Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen ja vieraskielisen väestön osuuden kasvu muuttavat palvelutarpeita. Rakentamisen matalasuhdanne voi edelleen hidastaa väestönkasvua sekä heikentää maanmyyntitulojen ja maankäyttösopimuskorvausten toteutumista.

Käyttötalous
Vuoden 2027 talousarviossa ulkoisia toimintatuottoja arvioidaan kertyvän noin 39,8 miljoonaa euroa ja ulkoisia toimintamenoja noin 173,7 miljoonaa euroa. Ulkoinen toimintakate on siten noin -133,9 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkenee vuoden 2026 talousarvioon verrattuna noin 4,4 miljoonaa euroa.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2027 noin 119,1 miljoonaa euroa. Verotuloarvio muodostuu noin 95,5 miljoonan euron kunnallisverotuloista, 16,1 miljoonan euron kiinteistöverotuloista ja 7,4 miljoonan euron yhteisöverotuloista. Verotulojen arvioidaan kasvavan noin 7,2 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Valtionosuuksien tuloarvio on noin 39,6 miljoonaa euroa.

Talousarvioesitys ei sisällä kunnallisveroprosentin korotusta, vaan vuoden 2027 tuloveroprosentiksi esitetään edelleen 7,1 prosenttia. Myöskään rakennusten kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä yleistä korotusta. Maapohjan yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi esitetään 1,30 prosenttia uuden lakisääteisen alarajan mukaisesti.

Vuoden 2027 vuosikatteeksi muodostuu noin 19,1 miljoonaa euroa. Vuosikate ei aivan riitä kattamaan noin 19,1 miljoonan euron suunnitelman mukaisia poistoja. Tilikauden tulokseksi arvioidaan noin 0,01 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämäksi poistoeron muutoksen jälkeen noin 0,02

miljoonaa euroa. Talousarvio on siten käytännössä tasapainossa, mutta tulokseen sisältyy vain vähäinen liikkumavara.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja arvioidaan kertyvän noin 5,75 miljoonaa euroa ja maankäyttösopimuskorvauksia noin 1,0 miljoonaa euroa. Näiden kertaluonteisten tulojen toteutumiseen liittyy epävarmuutta, eikä niillä voida korvata käyttötalouden rakenteellista tasapainoa.

HSL:n vuoden 2027 kuntaosuuteen on varattu noin 6,8 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteen kustannuskehitykseen liittyy edelleen merkittävä taloudellinen riski, minkä vuoksi kunta jatkaa aktiivista edunvalvontaa, omistajaohjausta ja Kirkkonummen linjaston kehittämistä.

Investoinnit
Vuoden 2027 investointimenot ovat yhteensä noin 47 miljoonaa euroa. Talousarviovuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028–2029 on asetettu 50 miljoonan euron vuotuinen investointikatto. Investoinneista noin 20,9 miljoonaa euroa kohdistuu palveluverkkoon, noin 18,7 miljoonaa euroa infraan ja noin 4,7 miljoonaa euroa Kirkkonummen Veden investointeihin.

Palveluverkon keskeisiä talonrakennushankkeita ovat Sivistyksen talo Lyyran viimeistely, Masalan Nissniku-talon rakentamisen jatkaminen sekä Kantvikin koulun eteneminen toteutusvaiheeseen. Vuodelle 2027 on varattu Lyyralle noin 4,6 miljoonaa euroa, Nissniku-talolle noin 6,8 miljoonaa euroa ja Kantvikin koululle noin 6,5 miljoonaa euroa.

Lisäksi valmistellaan Masalan uuden päiväkodin, Nissnikun päiväkodin peruskorjauksen, keskusta-alueen varhaiskasvatusratkaisujen, uimahallin peruskorjauksen sekä muiden palveluverkon korjaushankkeiden toteuttamista tulevina vuosina. Palveluverkon investoinnit toteutetaan hyväksytyn ja päivitettävän palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.

Infrainvestoinneissa painotetaan kunnan elinvoimaa, liikenneturvallisuutta, uusien kaava-alueiden toteuttamista, olemassa olevan infran korjausvelan hallintaa sekä liikunta- ja virkistysympäristöjen kehittämistä. Vuoden 2027 investointiohjelmaan sisältyvät muun muassa Masalanportin, Kantatie 51:n Kaapelitie–Kelan liittymän ja Vuohimäenportin suunnittelu. Kaava-alueiden toteuttamista priorisoidaan aikaisempaa vahvemmin hankkeiden taloudellisen kannattavuuden, verotulovaikutusten ja käyttötalousvaikutusten perusteella.

Kirkkonummen Veden investoinnit kohdistuvat uusien vesihuoltoverkostojen rakentamiseen sekä olemassa olevan verkoston saneerauksiin. Liikelaitoksen investointitaso on noin viisi miljoonaa euroa vuodessa. Vesihuoltolaitoksen tulee kattaa toimintansa, rahoituksensa ja investointinsa pitkällä aikavälillä asiakasmaksuilla. HSY:n sopimushintojen nousu, rahoituskulut ja korkea investointitaso aiheuttavat tarvetta vesi- ja jätevesimaksujen tarkistamiseen.

Kestävän kuntatalouden ohjelma ohjaa investointien ajoittamista ja priorisointia. Tavoitteena on hillitä velkaantumisen ja rahoituskulujen kasvua sekä varmistaa, että investoinnit vastaavat todelliseen palvelutarpeeseen ja vahvistavat kunnan elinvoimaa. Investointipäätöksissä on huomioitava hankintamenon lisäksi investointien pitkäaikaiset vaikutukset lainanhoitokuluihin, poistoihin ja uusien tilojen käyttökustannuksiin.

,

Kuntastrategia
Keskeisimmät tavoitteet kuntastrategiamme mukaan ovat:

- Elävä ja Yhteisöllinen Kirkkonummi
    - Kuntakeskuksemme on elävä kohtaamispaikka, joka houkuttelee viihtymään ja joka tunnetaan niin tapahtumista kuin laajasta palvelutarjonnasta
    - Vahvistamme yhteistyöverkostoja muiden kuntien, elinkeinoelämän sekä kolmannen sektorin kanssa
- Kestävä ja Kasvava Kirkkonummi
    - Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa.
    - Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa
    - Kirkkonummella on monipuolista ja korkealaatuista asumista kaikenikäisille
    - Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta
- Osaava ja Oppiva Kirkkonummi
    - Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan
    - Luomme mahdollisuuksia työnhakijoille ja työnantajille
    - Oppimisympäristömme ovat turvallisia ja terveellisiä
    - Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme

Rahoitus ja kestävä kasvu
Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on viivästynyt, ja vuoden 2027 talousarvio on laadittu voimassa olevien valtionosuusperusteiden mukaisesti. Kirkkonummen valtionosuuksien arvioidaan pysyvän lähivuosina suunnilleen nykyisellä tasolla. Mahdollinen valtionosuusjärjestelmän uudistus voi kuitenkin vaikuttaa kunnan tulevien vuosien rahoitukseen. Vuoden 2027 valtionosuuksien tuloarvio on noin 39,6 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 verotuloarvio perustuu Suomen Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikkoon. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 119,1 miljoonaa euroa. Tästä kunnallisveron osuus on noin 95,5 miljoonaa euroa, kiinteistöveron noin 16,1 miljoonaa euroa ja yhteisöveron noin 7,4 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan kasvavan noin 7,2 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2026 verotulojen toteumaennuste on 111,7 miljoonaa euroa, mikä on noin miljoona euroa vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa arvioitiin. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä verotuloja kertyi yhteensä noin 106,6 miljoonaa euroa.

Kestävän kuntatalouden ohjelma ohjaa talousarviovalmistelua ja pitkän aikavälin taloussuunnittelua. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa kunnan talouden rakenteellista tasapainoa, hillitä menojen ja rahoituskulujen kasvua, kasvattaa tulopohjaa sekä arvioida palvelujen tuotantotapoja. Tavoitteena on vuosittain ylijäämäinen tulos ja velkaantumisen kasvun hidastaminen. Kestävän kuntatalouden ohjelman päivitetty versio tuodaan kunnanvaltuustoon talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Talouden tasapainottaminen edellyttää pitkävaikutteisia käyttötalouden tehostamistoimia, investointien ajoittamista ja priorisointia, tulopohjan vahvistamista sekä kunnan omaisuuden tarkoituksenmukaista käyttöä. Kertaluonteiset omaisuuden myyntitulot voivat tukea taloutta, mutta niillä ei voida korvata käyttötalouden rakenteellista tasapainoa.

Kunta toteuttaa hallittua sopeutumista muuttuvaan palvelutarpeeseen. Tavoitteena on turvata laadukkaat palvelut, pitää palvelutuotanto

kustannustehokkaana ja säilyttää kunnan kyky toteuttaa Kirkkonummen kasvua ja elinvoimaa tukevia investointeja. Vuoden 2027 aikana päivitetään kuntastrategian toimeenpanoa, palveluverkkoa ja investointien priorisointia. Näiden ratkaisujen tulee muodostaa johdonmukainen kokonaisuus, jolla vuosikatetta vahvistetaan ja velkaantumisen kasvua hillitään.